

นวัตกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านสำนักใหม่ ตำบลขุนทะเล

อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช

**Innovative Management of Basic Education in Bansamnakmai School, Tambon
khunthale, Amphoe lansaka, Nakhon Si Thammarat**

เกียรติศักดิ์ ยารักษ์*

ดร.ชนาภรณ์ เมืองมุงคุณ **

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฤดี นิยมรัตน์ ***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนบ้านสำนักใหม่ ตำบลขุนทะเล อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช 2) เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนบ้านสำนักใหม่ ตำบลขุนทะเล อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช 3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนบ้านสำนักใหม่ ตำบลขุนทะเล อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช กรณีศึกษา โรงเรียนบ้านสำนักใหม่ ต.ขุนทะเล อ.ลานสกา จ.นครศรีธรรมราช การศึกษาครั้งนี้ใช้วิธีการรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการศึกษา สภาพ ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนบ้านสำนักใหม่ ตำบลขุนทะเล อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 63.6 มีตำแหน่งเป็นครู คิดเป็นร้อยละ 68.2 มีระยะเวลาและประสบการณ์ที่ดำรงตำแหน่งเป็นระยะเวลา 20 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 59.1 มีวุฒิทางการศึกษาจบการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 81.3 มีอายุระหว่าง 50 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 45.5 สภาพการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การวิเคราะห์สภาพการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้ง 5 ด้าน 1) ด้านการกระจายอำนาจ 2) ด้านการมีส่วนร่วม 3) ด้านการบริหารตนเอง 4) ด้านการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชน 5) ด้านการตรวจสอบและถ่วงดุล โดยรวมมีสภาพการบริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก

* นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม

** ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

*** กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

แนวทางการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีอยู่ด้วยกัน 5 ด้าน คือ 1) ด้านการกระจายอำนาจ แนวทางในการพัฒนา สร้างความรู้ความเข้าใจในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยให้ทุกโรงเรียนเข้าใจและควรมีโรงเรียนต้นแบบที่จัดการศึกษาทั้ง 3 ระบบให้โรงเรียนที่สนใจได้ศึกษาเรียนรู้ 2) ด้านการมีส่วนร่วม แนวทางในการพัฒนา รัฐควรรื้อสื่่อประชาสัมพันธ์จูงใจให้ผู้ปกครองเข้าใจการพัฒนาการศึกษาแบบชุมชนมีส่วนร่วมให้มากขึ้น 3) ด้านการบริหารตนเอง แนวทางในการพัฒนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐานควรเร่งฝึกอบรมหลักสูตรผู้นำการเปลี่ยนแปลงให้ครอบคลุมครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคน 4) ด้านการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชน แนวทางในการพัฒนา รัฐโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะต้องสร้างความรู้ความเข้าใจในการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชน ชุมชน และท้องถิ่น ที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรมมากกว่าที่ผ่านมา 5) ด้านการตรวจสอบและถ่วงดุล แนวทางในการพัฒนา ควรเร่งพัฒนาบุคลากรภาครัฐให้มีเจตคติที่ดีและมีความรู้ความสามารถในการตรวจสอบและถ่วงดุล

คำสำคัญ : นวัตกรรม, การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน, โรงเรียนบ้านสำนักใหม่ ต.ขุนทะเล อ.เมือง จ.นครศรีธรรมราช, แนวทางการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน, เทคโนโลยี

Abstract

The purpose of this study was to 1) study the management of basic education in Bansamnakmai School, Tambon Khunthale, Anphoe Lansaka, Nakhon Si Thammarat; 2) study the problems of the management of basic education in Bansamnakmai School, Tambon Khunthale, Anphoe Lansaka, Nakhon Si Thammarat; 3) study the development guidelines of basic education in Bansamnakmai School, Tambon Khunthale, Anphoe Lansaka, Nakhon Si Thammarat. The data were collected by using questionnaires as a tool to study problems and develop management guidelines for basic education of Bansamnakmai School, Tambon Khunthale, Anphoe Lansaka, Nakhon Si Thammarat. The statistical analysis of data were percentage, mean, standard deviation.

The results showed that most respondents were female. (63.6 percent), they were teachers (68.2 percent), with teaching experience of 20 years and once (59.1 percent), there are bachelor's degrees (81.3 percent), aged between 50 years and over (45.5 percent), the analysis of the state of administration of basic education included 5 aspects: 1) the decentralization; 2) the participation; 3) self management; 4) giving the power of education management to the public; 5) monitoring and balancing overall, the condition of school administration was at a high level.

The guidelines for management development of basic education included 5 areas: 1) For the decentralization: an understanding of non-formal education should

be created in all school. There should be a model school which manage the three understand systems for school interested in learning to study. 2) For the participation: the government should use communication media to encourage the parents to understand more the educational development by community-involvement. 3) For the self-management the office basic Education should accelerate transformational leadership training courses to cover all teachers and educational personnel. 4) For giving the power of education management to the public: The Basic Education Committee should aerate a clear and concrete understanding of the power of education management back to the community and local people. 5) For the check and balance: the Basic Education Committee should accelerate the development of government personnel to have positive attitudes and being able to check and balance the power system.

Keywords : Innovative, Management of basic education, Bansomnakmai school Tombon kuntala Aumper lansaka Nakhon Si Thammarat, Development management of basic education, Technology

บทนำ

การบริหารสถานศึกษาที่ผ่านมา เป็น การบริหารสั่งการจากส่วนกลาง นโยบาย และแนวดำเนินการต่าง ๆ จะถูกกำหนดโดย ส่วนกลาง คือ กระทรวง ทบวง กรม เท่านั้น ซึ่งหน่วยงานระดับล่างไม่ได้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย แผนกลยุทธ์ แผนปฏิบัติการ และแนวดำเนินการ ทำให้การจัดการศึกษาไม่พัฒนาเท่าที่ควร โดยส่วนกลาง จะมองการแก้ปัญหาในภาพรวมของประเทศ ไม่ได้เข้าไปถึงประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นของ หน่วยงานระดับล่าง ทำให้การบริหารงานไม่ ตรงกับความต้องการของสถานศึกษาและ บุคลากรทางการศึกษา ชุมชนที่ตั้งของ สถานศึกษาไม่มีส่วนร่วมในการบริหาร การศึกษาโดยตรง

ซึ่ง การ บริหาร ที่ ผ่าน มา ได้ มี คณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วม

ในการบริหารและจัดการศึกษา ทำให้มีการ กำกับ ติดตาม และ ตรวจสอบ จาก คณะกรรมการสถานศึกษา แต่ก็มีจุดอ่อนคือ คณะกรรมการไม่เข้าใจบทบาทและหน้าที่ ของตนเอง ทำให้ไม่กล้าคิดไม่กล้าแสดงออก เป็นเพียงคณะกรรมการที่ปรึกษาทำให้ไม่ สามารถแก้ปัญหาได้มากนัก พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 20) ได้ กำหนดให้มีการกระจายอำนาจไปสู่พื้นที่ การศึกษา สถานศึกษา องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น โดยให้กระทรวงศึกษาธิการกระจาย อำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้ง ด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงาน บุคคล และการบริหารงานทั่วไปให้ คณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา โดยตรงเมื่อมีการกระจายอำนาจไปยังเขต

พื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาแล้ว สิ่งสำคัญที่ต้องดำเนินการคือ ต้องปรับเปลี่ยนบทบาทหน้าที่ และขอบข่ายการดำเนินงาน ของหน่วยงานและบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เช่น ลดบทบาทการบริหารในส่วนกลาง การตัดขั้นตอนที่ไม่จำเป็นออกเพื่อทำหน้าที่กำกับ และตรวจสอบการดำเนินงาน

ในการศึกษารั้วนี้ ผู้ศึกษาต้องการรู้ถึงสภาพและปัญหาการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านสำนักใหม่ ตำบลขุนทะเล อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช เรื่องการกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วม การบริหารตนเอง การคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชน และการตรวจสอบถ่วงดุล เนื่องจากโรงเรียนแห่งนี้ อยู่ห่างไกลจากตัวเมือง ฉะนั้นการบริหาร และการจัดการศึกษาโดยการถ่ายโอนอำนาจให้โรงเรียนบริหารตนเอง จะเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านสำนักใหม่ ตำบลขุนทะเล อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้ดียิ่งขึ้น

ดังนั้น การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน จึงเป็นการบริหารรูปแบบใหม่ ที่รัฐได้กระจายอำนาจการบริหารและการจัดการไปยังสถานศึกษา ได้บริหารอย่างเบ็ดเสร็จตามที่โรงเรียนชุมชนและท้องถิ่นต้องการ เพราะจะทำให้การบริหารมีความคล่องตัว ผู้บริหารมีอิสระในการตัดสินใจ เพราะผู้บริหารมีความสำคัญมาก ทั้งยังต้องเป็นผู้เสียสละเป็นผู้นำการ

เปลี่ยนแปลงโดยใช้กลยุทธ์ เทคนิควิธีการ ที่ จะนำพาการศึกษาและองค์กรไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้โดยแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ต่อครูผู้สอนและผู้ร่วมงานในโรงเรียน บนพื้นฐานของการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน และส่งผลให้การจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านสำนักใหม่ ตำบลขุนทะเล อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพต่อไป ด้วยเหตุนี้ผู้ศึกษามีความประสงค์ที่จะให้การบริหารงานของผู้บริหารบรรลุผลสำเร็จ ตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่ตั้งไว้ จึงได้ศึกษาในเรื่องนี้ ซึ่ง อาจจะเป็น ประโยชน์ต่อการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนบ้านสำนักใหม่ ตำบลขุนทะเล อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช
2. เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนบ้านสำนักใหม่ ตำบลขุนทะเล อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช
3. เพื่อจัดทำแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนบ้านสำนักใหม่ ตำบลขุนทะเล อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช

กรอบแนวคิดในการวิจัย

1. ตัวแปรอิสระ ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการจัดการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านสำนักใหม่ ตำบลขุนทะเล อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช เรื่อง การกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วม การบริหารตนเอง การคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชน การตรวจสอบและถ่วงดุล

2. ตัวแปรตาม ได้แก่

2.1 สภาพการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนบ้านสำนักใหม่ ตำบลขุนทะเล อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช

2.2 ปัญหาการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนบ้านสำนักใหม่ ตำบลขุนทะเล อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช

2.3 แนวทางการพัฒนาสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนบ้านสำนักใหม่ ตำบลขุนทะเล อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ ผู้อำนวยการจำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการจำนวน 1 คน ครูผู้สอนจำนวน 15 คน และคณะกรรมการบริหารโรงเรียน 7 คน รวมทั้งหมด 24 คน โดยเก็บข้อมูลจากประชากร

2. เครื่องมือการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลคั้งนี้ มีจำนวน 2 ฉบับ เป็นแบบสอบถามจำนวน 1 ฉบับ 3 ตอน มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า แบบปลายเปิด และแบบสนทนากลุ่ม (focus group) ร่วมกัน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลคั้งนี้

3.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจาก คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม เพื่อขอความร่วมมือให้นักศึกษาเก็บข้อมูลในการศึกษา ถึงผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านสำนักใหม่ ตำบลขุนทะเล อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล

3.2 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ไปเก็บข้อมูลจาก ผู้บริหารและคณะครูของโรงเรียนบ้านสำนักใหม่ ตำบลขุนทะเล อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช

3.3 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง ตามระยะเวลาที่กำหนด จำนวน 24 ชุด และสามารถนำมาวิเคราะห์ได้ทั้งหมด

3.4 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้ไปดำเนินการวิเคราะห์ตามขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

3.5 นำแบบการสนทนากลุ่ม (focus group) ไปสนทนาร่วมกับผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ ครูผู้สอน และคณะกรรมการบริหารโรงเรียน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้วิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลดังนี้

4.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้ความถี่ ร้อยละ และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย

4.2 การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนบ้านสำนักใหม่ ตำบลขุนทะเล อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ และนำเสนอในรูปตาราง

4.3 ปัญหาและแนวทางการพัฒนา วิเคราะห์โดยใช้ความถี่ประกอบการบรรยาย

4.4 สถิติที่ใช้ตรวจสอบเครื่องมือการหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือโดยการนำเครื่องมือที่สร้างไปทดลองใช้

การแปลความหมายของคะแนนกำหนดเกณฑ์วัดระดับการปฏิบัติการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านสำนักใหม่ ตำบลขุนทะเล อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช อยู่ในระดับใด โดยใช้ค่าเฉลี่ยของคะแนนเป็นตัวบ่งชี้ซึ่งกำหนดเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 100-103)

4.51 – 5.00 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

2.51 – 3.50 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

1.00 – 1.50 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลครั้งนี้มีจำนวน 2 ฉบับ เป็นแบบสอบถามจำนวน 1 ฉบับ 3 ตอน มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า แบบปลายเปิด และแบบสนทนากลุ่ม (focus group) ร่วมกัน ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีขั้นตอนการสร้าง ดังต่อไปนี้

การสร้างเครื่องมือฉบับที่ 1

1. ศึกษาเอกสาร หนังสืออ่านประกอบ และการศึกษาที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ และปรับปรุงแบบสอบถาม โดยศึกษาค้นคว้าจากเอกสารตำราการศึกษา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. ศึกษาวัตถุประสงค์ กรอบแนวคิด และ นิยามศัพท์ ตัวแปร เพื่อสร้างแบบสอบถาม ให้เหมาะสมและครอบคลุมเนื้อหาขอบข่ายที่จะศึกษา

3. นำแบบสอบถาม เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิจัยเพื่อพิจารณาตรวจสอบแก้ไขให้ข้อเสนอแนะด้านความถูกต้อง เหมาะสมกับเนื้อหาสาระจากนั้นนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านการบริหารสถานศึกษาจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง

ของเนื้อหา(Content Validity) และให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุง

4. นำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามแล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิจัยเพื่อตรวจสอบและพิจารณาให้ความเห็นชอบ

5. นำแบบสอบถามไปใช้ในการเก็บข้อมูลกับประชากรตามระยะเวลาและสถานที่ที่กำหนด

ลักษณะของแบบสอบถามมี 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนบ้านสำนักใหม่ เป็นแบบเลือกตอบ โดยใช้เครื่องมือที่ปรับปรุงจาก บุญมี เฌรยอด (2546, หน้า 90 - 100)

ตอนที่ 3 ปัญหาและแนวทางการพัฒนา เป็นแบบปลายเปิด การสร้างเครื่องมือฉบับที่ 2

1. ศึกษาเอกสารและองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2. ดำเนินการสร้างแบบสนทนากลุ่ม ให้ครอบคลุมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่สร้างด้วยตนเอง

3. นำแบบสนทนากลุ่ม เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความชัดเจนของภาษาและเนื้อหาสาระ

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์สภาพการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การวิเคราะห์สภาพการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีอยู่ด้วยกัน 5 ด้าน ดังนี้

1.1 ภาพรวมสภาพการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก คือ มีค่าเฉลี่ยรวม 4.06 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.17 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการกระจายอำนาจ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.17 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.30 มาเป็นอันดับ 1 รองลงมา คือ ด้านการบริหารตนเอง อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.15 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.17 และอันดับ 3 คือ ด้านการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.09 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.29

1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ด้านการกระจายอำนาจ โดยรวมอยู่ในระดับมาก คือ มีค่าเฉลี่ยรวม 4.15 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.30 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า กระตุ้นและติดตามให้ครูจัดการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.36 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.49 มาเป็นอันดับ 1 รองลงมา คือ ผู้บริหารและผู้ร่วมงาน ตรวจสอบ ประเมินระหว่างปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.31 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.47 ส่วนอันดับ 3 คือ จัดตั้งคณะทำงานจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น อยู่

ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.27 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.45

1.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ด้านการมีส่วนร่วม โดยรวมอยู่ในระดับมาก คือ มีค่าเฉลี่ยรวม 3.84 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.17 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า สนับสนุนให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมเกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.22 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.17 มาเป็นอันดับ 1 รองลงมาคือ ส่งเสริมให้ครูผู้จัดประยุกต์ความรู้และแก้ปัญหาาร่วมกัน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.22 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.42 ส่วนอันดับ 3 คือ เชิญวิทยากรภายนอกเพื่อให้นักศึกษาวิชาชีพแก่นักเรียน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.22 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.45

1.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ด้านการบริหารตนเอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก คือ มีค่าเฉลี่ยรวม 4.17 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.17 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารตรวจเยี่ยมห้องเรียนขณะมีการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.45 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.50 มาเป็นอันดับ 1 รองลงมาคือ จัดหานวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ๆเพื่อให้ครูใช้ในการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.27 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.45 ส่วนอันดับ 3 คือ จัดระบบการประกันคุณภาพภายในให้สอดคล้องกับกิจกรรมการ

เรียนรู้ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.27 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.47

1.5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ด้านการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก คือ มีค่าเฉลี่ยรวม 4.09 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.29 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ส่งเสริมการจัดองค์การบริหารสถานศึกษาให้ มีคณะกรรมการมาจากท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.13 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.35 มาเป็นอันดับ 1 รองลงมา คือ เปิดโอกาสและสนับสนุนให้คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาครู อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.13 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.37 และเปิดโอกาสให้ชุมชนท้องถิ่นเป็นเจ้าของเป็นผู้รับผิดชอบสถานศึกษาในท้องถิ่นของตนเอง อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.53

1.6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ด้านการตรวจสอบและถ่วงดุล โดยรวมอยู่ในระดับมาก คือ มีค่าเฉลี่ยรวม 4.06 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.27 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การดำเนินงานเพื่อประสานความร่วมมือกับชุมชน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.27 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.45 มาเป็นอันดับ 1 รองลงมา คือ ติดตามการประเมินผลงานของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.22 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.42 ส่วนอันดับ 3

คือ ชุมชนเข้ามามีส่วนรับรู้ในการใช้
งบประมาณของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก
มีค่าเฉลี่ย 4.18 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.39

2. ผลวิเคราะห์ปัญหาการบริหาร
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การวิเคราะห์ปัญหา
การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีอยู่
ด้วยกัน 5 ด้าน ดังนี้

2.1 ปัญหาด้านการกระจายอำนาจ
มีข้อค้นพบคือระเบียบกฎหมาย ยังไม่
กระจายอำนาจการบริหารงานบุคคลให้แก่
โรงเรียน ส่งผลให้โรงเรียนไม่สามารถสรร
หาบรรจุ แต่งตั้งครูได้ตามที่ต้องการ รวมทั้ง
ไม่มีอำนาจในการให้ความเห็นชอบและ
ลงโทษได้และโรงเรียนยังไม่สามารถจัด
การศึกษานอกระบบและจัดการศึกษาตาม
อัธยาศัยได้ตามที่กฎหมายให้อำนาจเนื่องจาก
ยังไม่พร้อม

2.2 ปัญหาด้านการมีส่วนร่วม มี
ข้อค้นพบคือ ผู้ปกครองและประชาชนส่วน
ใหญ่ผลัดภาระการจัดการศึกษาให้กับ
โรงเรียน ไม่ให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วม
ในการจัดการศึกษาโดยอ้างเหตุผลต่าง ๆ
นานา เช่น ไม่มีเวลา โรงเรียนจัดคืออยู่แล้ว
 ฯลฯ และผู้ปกครองในชนบทส่วนใหญ่ ขาด
ความรู้ความเข้าใจในหลักสูตร การปฏิรูปการ
เรียนรู้ จึงไม่มีข้อคิดเห็น

2.3 ปัญหาด้านการบริหารตนเอง
มีข้อค้นพบคือ ผู้บริหารและครูยังขาดความ
พร้อมที่จะเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง และ
โรงเรียนยังขาดการจัดการความรู้ ในการ

บริหารตนเองตามแนวการปฏิรูปการกระจาย
อำนาจการบริหารจัดการ

2.4 ปัญหาด้านการคืนอำนาจการ
จัดการศึกษาให้แก่ประชาชน มีข้อค้นพบคือ
ผู้บริหารและครูขาดความเชื่อมั่นและขาด
ความศรัทธาในศักยภาพของประชาชน
ชุมชน และท้องถิ่นต่อการจัดการศึกษาและ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่ยังขาด
ความพร้อมตามเกณฑ์ที่จะรับผิดชอบจัด
การศึกษา

2.5 ปัญหาด้านการตรวจสอบและ
ถ่วงดุล มีข้อค้นพบคือ องค์กรภาครัฐส่วน
ใหญ่ ไม่ชอบกรตรวจสอบและถ่วงดุล
โดยเฉพาะจากบุคคลภายนอก และโรงเรียน
ยังไม่มีบุคลากรที่สามารถทำหน้าที่ดังกล่าว
ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ผลวิเคราะห์แนวทางการ
พัฒนาการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
การวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการบริหาร
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีอยู่ด้วยกัน 5 ด้าน
ดังนี้

3.1 แนวทางการพัฒนาด้านการ
กระจายอำนาจ มีข้อค้นพบคือ แก่
พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการและ
บุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 ให้อำนาจ
โรงเรียนบริหารงานบุคคลได้เมื่อสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐาน และสร้าง
ความรู้ความเข้าใจในการจัดการศึกษานอก
ระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยให้ทุก
โรงเรียนเข้าใจและควรมีโรงเรียนต้นแบบที่

จัดการศึกษาทั้ง 3 ระบบให้โรงเรียนที่สนใจ
ได้ศึกษาเรียนรู้

3.2 แนวทางการพัฒนาด้านการมี
ส่วนร่วม มีข้อค้นพบคือ จัดตั้งชมรมครู
ผู้ปกครองเพื่อสร้างกิจกรรมร่วม จัดประชุม
ครู ผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอ และรัฐควรใช้
สื่อประชาสัมพันธ์จูงใจให้ผู้ปกครองเข้าใจ
การพัฒนาการศึกษาแบบชุมชนมีส่วนร่วมให้
มากขึ้น

3.3 แนวทางการพัฒนาด้านการ
บริหารตนเอง มีข้อค้นพบคือ สำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรเร่งฝึกอบรม
หลักสูตรผู้นำการเปลี่ยนแปลงให้ครอบคลุม
ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคน

3.4 แนวทางการพัฒนาด้านการ
คืนอำนาจการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชน มี
ข้อค้นพบคือ รัฐโดย สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและ
จะต้องสร้างความรู้ความเข้าใจในการคืน
อำนาจการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชน
ชุมชน และท้องถิ่น ที่ชัดเจนและเป็น
รูปธรรมมากกว่าที่ผ่านมา และปรับแก้
กฎหมายการจัดการศึกษา ทุกฉบับที่เกี่ยวข้อง
ให้เกิดความเป็นไปได้และเป็นธรรมแก่ทุก
ฝ่ายที่ได้รับผลกระทบจากการถ่ายโอนอำนาจ

3.5 แนวทางการพัฒนาด้านการ
ตรวจสอบและถ่วงดุล มีข้อค้นพบคือ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐานและ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรมีนโยบาย
ให้ทุกโรงเรียนมีตำแหน่งผู้ตรวจสอบภายใน

1 ตำแหน่ง และควรเร่งพัฒนาบุคลากรภาครัฐ
ให้มีเจตคติที่ดีและมีความรู้ความสามารถใน
การตรวจสอบและถ่วงดุล

ข้อเสนอแนะ

การศึกษานวัตกรรมกรรมการบริหาร
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้านสำนัก
ใหม่ ต.ขุนทะเล อ.ลานสกา
จ.นครศรีธรรมราช จึงมีข้อเสนอแนะในการนำ
ผลการวิจัยไปใช้ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ควรส่งเสริมสนับสนุนในการ
ให้ความรู้ ความเข้าใจแก่ผู้บริหารในเรื่องการ
บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามขอบข่าย
และภารกิจ

1.2 ควรนำผลการวิจัยเผยแพร่
ให้กับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปใช้
พัฒนายกระดับสถานศึกษาให้มี
ประสิทธิภาพได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาการทำวิจัย
นวัตกรรมกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ขนาดกลางและขนาดใหญ่

2.2 ควรศึกษาความรู้ความเข้าใจ
เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ของสถานศึกษาสังกัดกรมการปกครองส่วน
ท้องถิ่น เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัดและ
เทศบาล

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2543). แนวทางการบริหารโรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: ครุสภา
ลาดพร้าว. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
(ฉบับที่2) พ.ศ.2545. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- (2546). พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ: วิทยุชน.
กิตติภูมิ กุลจรัสอนันต์. (2548). การบริหารสถานศึกษาที่ไม่มีรองผู้อำนวยการเพื่อรับการประเมิน
คุณภาพภายนอกตามมาตรฐานการศึกษา. สารนิพนธ์ หลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหา
บัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- กุหลาบ ปุริสาร. (2547). ยุทธศาสตร์สู่ความสำเร็จของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน
วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ.
- จันทร์ธานี สงวนนาม. (2545). ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: บั๊ก
พอยท์.
- ชนาธิป ขำขันมะลี. (2549). การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานโดยใช้
โรงเรียนเป็นฐานในอำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ชาญชัย อาจินสมาจาร. (2544). การบริหารการศึกษา (อัดสำเนา). ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
ชูลี คณะสุวรรณ. (2546). ความพร้อมในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดกรม
สามัญศึกษาสภวิทยาเขตสวี จังหวัดชุมพร. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- ดิเรก วรรณเคียร. (2545). การพัฒนาแบบจำลองแบบสมบูรณ์ในการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียน
เป็นฐานสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- ธวัช บุญยมณี. (2546). บทบาทในอุดมคติ บทบาทที่รับรู้ และบทบาทที่เป็นความจริงของผู้บริหาร
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ การศึกษาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ประจุกฤดี สารสิทธิ์. (2549). การวิจัยเพื่อการบริหารงานอุตสาหกรรม. นครศรีธรรมราช: คณะ
เทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.

